

1 C5
Åbo Akademi
Kapsel

**TEOLOGISKA FAKULTETEN
VID ÅBO AKADEMI**

40 ÅR

**SÄRTRYCK UR ÅBO AKADEMIS
ÅRSSKRIFT XLIX**

TEOLOGISKA FAKULTETEN VID ÅBO AKADEMI

40 ÅR

Den 1 oktober 1964 hade 40 år förflutit sedan teologiska fakulteten inledde sin verksamhet. Minnesdagen högtidlighölls i enkla och värdiga former. På morgonen skedde en uppvaktning vid Anna och Henning von Rettigs grav, varvid en blomstergård nedlades och fakultetens dekanus genom några ord bragte den generösa donation i åminnelse, genom vilken fakultetens grundande möjliggjordes. Kl. 9.30 hölls under dekanus' ledning en gudstjänst i domkyrkans Skarpskyttekapell, och därpå avkunnades i teologiska institutionen offentligt utslag över avlagda examina. Kl. 11 höll professor *Arthur Rich* från

Zürich en gästföreläsning över temat »Probleme, Begründung und Struktur der Sozialethik».

Klockan 18 började i Gamla akademihusets solennitetssal en festakt inför en talrik publik, där Finlands regering företrädde av justitieminister *J. O. Söderhjelm*, Sverige av sin ambassadör *Ingemar Hägglöf* och det vetenskapliga och kyrkliga livet av prominenta representanter. Under det akademiska intåget ljöd den inledande sinfonian till kantaten »Wir danken dir, Gott» av J. S. Bach, vilken i sin helhet utfördes av en för tillfället sammansatt kör jämte Åbo stadsorkester under ledning av filosofie magistern *Gottfrid Gräsbeck* och med *Marita Michaelsén* (sopran), *Helena Borotinskij* (alt), *Viking Smeds* (tenor) och *Seppo Ruohonen* (bas) som solister.

Teologiska fakultetens dekanus, professor *Helge Nyman*, ytttrade därpå följande hälsningsord.

»Teologiska fakulteten vid Åbo Akademi gläder sig åt att i dag kunna välkomna en stor skara aktade och kära gäster, som har velat infinna sig från när och fjärran för att begå 40-årsminnet av den dag då fakulteten inledde sin verksamhet. Vi har gestaltat minnesfesten som en akademisk högtidlighet; vi är glada att det universitet som fakulteten tillhör har velat ta del i festen i den utsträckning vi här kan bevittna. Men det är inte bara de akademiska frackarna som präglar denna festförsamling; också de prästerliga ämbetsdräkterna är glädjande många. Dessa båda dräktslag i bilden är betecknande för den dubbelställning som utmärker en teologisk fakultet. Teologerna själva är ofta litet osäkra när de skall välja högtidsdräkt i akademiskt sammanhang, om de skall markera sin samhörighet med universitetet i övrigt genom att gå i frack, eller betona sin relation till kyrkan och ta kaftanen på.

Låt mig ta denna helt ytliga dualism till utgångspunkt för några tankar om teologins dubbelställning, dels i vetenskapens, dels i kyrkans sammanhang.

Det har sagts att svartrockarna inte var välkomna vid Åbo Akademi. Men redan i sitt stora tal vid akademins invigning 1919 hade dess förste kansler, friherre Rabbe Axel Wrede, gett uttryck åt en annan mening. Han talade om akademins skyldighet att verka för en djup och allvarlig kultur och betonade, att all forskning som går till grunden är av värde för denna uppgift. »I synnerhet gäller detta de humanistiska eller andevetenskaperna», sade han, »till vilka jag hänför även religions- och rätts-

vetenskaperna». Att karakterisera teologin som religionsvetenskap och inordna den i de humanistiska vetenskapernas sammanhang är ett resonnement som höjer sig över det mesta som annars sades om teologins vara eller icke-vara vid Åbo Akademi. Detta uttalande reserverade redan vid akademiens invigning en ur vetenskaplig synpunkt integrerande plats för en teologisk fakultet. En humanistisk vetenskap, som skulle ignorera den faktor som religionerna, och bland dem närmast den kristna, utgör i mänskligt liv i historien och nuet, skulle ge en ofullständig bild av mänsklighetens väsentliga livsformer.

Om friherre Wredes uttalande vid invigningen snarast var fällt på grund av träffsäker intuition, så fick den samlade akademien halvtannat årtionde senare i denna sal höra en fackman utlägga frågan om teologins ställning som vetenskap på ett sätt som märkligt väl stämmer överens därmed. Det var vid professor Ragnar Brings installation den 2 december 1933. Den teologiska forskningen är ingen metafysik, sade professor Bring, den rör sig inte i några dimmiga sfärer kring irrationella föremål, utan den har ett högst konkret objekt, religionen som givet faktum i historien. Specialiseringen på den kristna religionen är inte principiell, utan betingad av vår historiska situation.

Den teologiska fakulteten har i universitetets sammanhang en annan ställning än fordom. Den har frivilligt stigit ned från sin piedestal, men den hävdar alltjämt, och nu med goda skäl, sin jämlikhet i bredd med annan humanistisk forskning. Teologerna kan, om de vill, med självaktning bära den akademiska fracken.

Men det går bra också med kaftanen. Det är mycket vanligt att teologerna är präster och sålunda står i ett markerat positivt förhållande till kyrkan. Denna har visat de teologiska universitetsfakulteterna förtroendet att låta dem sköta prästutbildningen utan att lägga något doktrinärt tvång på dem. Detta förtroende är ingen självklar sak; det är nog vanligare runt om i världen att kyrkorna driver prästseminarier i egen regi. Att teologins vetenskapliga karaktär då lätt blir lidande är ganska klart.

En teologisk fakultet kan därför inte vara ointresserad av relationerna till kyrkan och fromhetslivet i församlingarna. Den måste fostra ett prästerskap som vet vad teologi är och vad den inte är. Kritiska röster har ibland i fromhetslivets förmenta intresse höjts också mot Åbo Akademis teologiska fakultet, därför att man har väntat något annat av dess undervisning än vad den kan ge. Man har i själva verket hyst samma missuppfattning av teologins art och väsen som när man i förment vetenskapligt intresse har velat bestrida dess berättigande vid universitetet. I båda fallen tror man att teologin är en form av religiös propaganda, och då kan man ogilla den antingen därför att man saknar förståelse för den religiösa livsfaktorn eller därför att man menar att teologin sviker kal-

lelsen att förkunna det kristna budskapet. Den kallelsen har teologin inte. Men kyrkan, som förvaltar detta uppdrag, vill ge den åt personer som är väl förberedda. Det är säkert lyckligt att en saklig och objektiv skolning på den vetenskapliga forskningens grund betraktas som en väsentlig sida i denna förberedelse. Men en tillräcklig insyn i den kyrkliga målsättningen hos teologins företrädare är givetvis av vikt för det goda förhållandet mellan kyrka och universitet.

Varje universitetsfakultet har ju ett undervisnings- och utbildningsuppdrag och beaktar därför det praktiska livets behov. Den teologiska fakulteten tjänar kyrkan, men den gör det enligt sin natur och inom de gränser som dess vetenskapliga målsättning drar upp. Och detta bör vara en grund för goda, sakliga relationer. I dag behöver svartrockarna inte känna sig ovälkomna i det akademiska samkvämet. Det finns kanske också skäl att förmoda, att kyrkolivets företrädare sätter värde på den organiska kontakt med universitetet som vår svenska teologiska fakultet förmedlar.»

Efter hälsningstalet höll Akademiens rektor, professor *Oscar Nikula*, ett anförande över temat »När Akademien fick en teologisk fakultet». Han yttrade:

»Åbo Akademi började sin verksamhet med en humanistisk, en matematisk-naturvetenskaplig och en statsvetenskaplig fakultet. Till dessa så kallade stamfakulteter hörde således inte den teologiska. Och dock kan den med skäl hänföras till Akademiens allra första tider. När man kort efter sekelskiftet började tänka på att grunda en svensk högskola i Åbo, så räknade man nämligen med att den också skulle ha en teologisk fakultet. Det gick inte så som man hade tänkt sig, men tanken levde kvar och fördes fram vid olika tillfällen, när präster var församlade. Vid de svenska kyrkodagarna i Mariehamn 1918 hävdade deltagarna gemensamt, att en teologisk fakultet borde inrättas vid Akademien. Följande år uppbars i Jakobstad en kollekt för detta ändamål. År 1923 beslöt prästerna vid ett möte i Mariehamn att sätta i gång med en penninginsamling i hela landet för att få till stånd en grundplåt. Detta blev emellertid inte nödvändigt. Den 11 mars 1924 skänkte nämligen änkefru Anna von Rettig fem miljoner mark till Akademien för att man skulle kunna grunda den teologiska fakulteten. Hon ville därigenom hugfästa minnet av sin avlidne make, konsul Henning von Rettig. Redan den 1 oktober samma år, således för jämnt 40 år sedan, började Åbo Akademi utbilda präster.

»Mitt hjärtebarn och min glädje» — så kallade kyrkoherden i Åbo

svenska församling, Theodor Grönstrand, den nya fakulteten. Prosten Grönstrand hade arbetat ivrigt på att få fakulteten till stånd, bland annat torde han ha lagt sitt ord hos donator. Han och de flesta andra präster i de svenska pastoraten fann saken högst angelägen. Det rådde stor brist på svenska präster och i Helsingfors försiggick utbildningen av teologer huvudsakligen på finska. En del präster hade dock svårt att tro på att den teologiska forskningen kunde få hemortsrätt vid Åbo Akademi. De tänkte på att dess första rektor, Edvard Westermarck, i sin ungdom hade varit ledare för den antikyrkliga och antikristliga studentföreningen *Prometeus*.

Det äger sin riktighet att det akademiska konsistoriet och de som stod detta nära inte var överhövan intresserade av att ta emot teologer i sin krets. De män, som i första hand bar ansvaret för den nya högskolan, höll på åttioalets rationalistiska tänkesätt. De var inte ensamma om det i sin samhällsklass. De kulturellt ledande, särskilt på svenskt håll, hade allt mer och mer glidit bort från kyrka och kristendom. De blev kritiska, oppositionella och slutligen likgiltiga. Allt flere började se i kristendomen ett passerat stadium, som hörde historien till. Så växte klyftan i bredd och djup, speciellt under åren kring sekelskiftet. Man har frågat sig vad det kunde bero på att just landets svenska elit hade blivit så negativt inställd till kristendomen och kyrkan. Det fanns nämligen ingen motsvarighet till denna företeelse vare sig på finskt håll eller i Sverige.

Det allra första fröet såddes redan 1809. När Finland skildes från Sverige, bröts visserligen inte förbindelserna mellan länderna, men de försvagades. Upplysningstidens idéer kom därför att behålla sitt grepp om den bildade klassen rätt länge på denna sida om Bottenhavet. På andra håll bröt väckelserörelserna igenom rationalismens spärrar. Så skedde även i det finska Finland, men den svenska överklassen lät sig inte ryckas med. Den var också betydligt mer tilltalad av de naturalistiska tankegångarna än av idealismen hos Tegnér, Geijer, Rydberg, Boström eller Vikner. Den fennomanska rörelsen entusiastmerade väl en och annan av Finlands svenskar, särskilt i dess begynnelsekede, men de drog sig undan, när den antog en aggressiv karaktär.

Det blev allt vanligare att unga män från bildade hem ägnade sig åt något annat yrke än prästens. Samtidigt växte antalet bondsöner i studenternas led och de valde med förkärlek de teologiska studierna. Procenttalen visar åt vilket håll man var på väg. På 1840-talet var 56 procent av teologiestuderandena i Helsingfors söner till präster eller andra ståndspersoner, medan endast 15 procent kom från allmoge- eller arbetarhem. Under femårsperioden 1876—80 utgjorde den första gruppen 33 procent, men arbetar- och bondsönerna hade ryckt fram till 35 procent. Många av landspojckarna kom från isolerade bygder och fattiga förhållanden. De

hade sin ärvda fromhet, sitt läshuvud och sin ambition att arbeta sig fram till sockenprästens vördade ställning. När kritiska personer, som tidigt hade lärt sig att svänga sig med ord och argumentera, angrep kyrkan och dess lära, var de tämligen hjälplösa. De utlade bibelordet på gammalt sätt och förmådde inte finna de rätta svaren. Inom kyrkans egna led konstaterade man med oro, att prästernas bildningsnivå hade sjunkit. Synodalmötet i Borgå förklarade 1875, att prästernas utbildning var otillfredsställande och att en reform var nödvändig.

Prästernas anseende förbättrades inte av att de tog parti för överheten i den s.k. värnpliktsfrågan. De flesta av dem följde nämligen ärkebiskop Gustaf Johanssons maning att inte trotsa kejsarens befallningar. Man förstår hur stark förbittringen var, när man läser vad Edvard Westermarck skrev om detta i sina memoarer: »Man hade nästan kunnat vänta, att statskyrkan hos ett frihetsälskande folk givit sig själv dödsstöten, då den övervägande delen av dess prästerskap under inflytande av de högre kyrkliga myndigheterna i sin kyrkor uppläste den olagliga värnpliktsförordningen».

Det väckte också olust att många präster tog aktivt del i förfinskingssträvandena. Det var inte nog med att finsktalande präster gjorde det. I många svenska församlingar verkade kyrkoherdar, som var upptända av den gamla romantiska fennomanien och därför såg med ovilja på yttningar av den svenska nationella rörelsen.

I början av vårt århundrade samlade sig emellertid vår kyrka till en ny aktivitet. Man började pröva nya verksamhetsformer och riktade sig speciellt till ungdomen. Nu växte »den svenska kyrkliga samlingsrörelsen» fram. Den gick till kamp mot den andliga och materiella nöd, som inbördeskriget hade blottat, och den tog i svensk-nationell anda vård om de svenska församlingarna. Dess förebild var den unglyrkliga rörelsen i Sverige och dess förnämsta vinning inrättandet av det svenska biskopstiftet 1923.

Akademiens teologiska fakultet kom således till i denna tid av kyrklig uppräckning. Misstron mot teologerna och deras vetenskap skingrades efter hand. Ännu i sitt inskriptionstal den 15 sept. 1921 lät akademirektorn Severin Johansson en viss tvekan framskymta, när han framhöll att en teologisk fakultet borde inrättats vid högskolan. Det är, sade han, en bestämd livssyn som präglar inte bara prästutbildningen utan även forskningen vid en teologisk fakultet. Han antydde alltså, att teologerna även i sin vetenskap utgår från en given sanning och inte som de andra vetenskapsmännen strävar att söka sanningen fördomsfritt. Severin Johansson hade sin tids starka tilltro till naturvetenskapernas förmåga och dess misstro till all spekulation, som inte gick att vetenskapligt belägga. Men han hade gått i skola i landets äldsta läroverk vid domkyrkans fot. Han

hade lärt sig att högakta de kulturella värden, som kyrkan hade tillfört västerlandet. Mer än denna vördnad för arv och tradition betydde dock för honom den aktuella verklighetens behov. Det svenska Finland behövde präster. Varför skulle då Akademien undandra sig uppdraget att skola andliga ledare för svenskfolket? Uppgiften låg Akademiens strävanden nära. De unga män, som här fick sin utbildning i en vetenskaplig miljö, skulle i sinom tid bli länkar mellan bygderna och högskolan. Visserligen måste Akademien, som han sade, »förbehålla sig den fria prövningsrätt, som inneligger i dess höga uppgift att verka för vetenskapernas förkovran». »Men den bör också vara genomträngd av medvetandet, att där det handlar om djupa livsintressen för det svenska Finland, där kan ett non possumus från akademiens sida äventyra dess ställning såsom en högskola för Finlands svenska folk». När sedan den teologiska fakulteten hade blivit en verklighet, konstaterade rektor: »Åbo Akademi har med allt detta fått sig nya betydande uppgifter förelagda, vilka på ett djupare sätt än hittills förena Akademien med Finlands svenska folk. De värden den nya fakulteten företräder äro djupa livsvärden för detta folk».

Fakultetens första problem var att skaffa lärare. Sådana fanns inte att tillgå i det egna landet, men donator hade stipulerat, att man även kunde anlita rikssvenska vetenskapsmän. De första lärarna vid fakulteten kom sålunda från Sverige. Första man på arbetsfältet blev professor *Johannes Lindblom*, fakultetens dekanus, som fick uppdraget att organisera dess verksamhet. Hans undervisningsområde var exegetiken. Från 1925 hade han vid sin sida två framstående kolleger, nämligen professorerna *Yngve Brilioth* och *Torsten Bohlin*. Brilioth förestod professuren i kyrkohistoria och Bohlin undervisade i systematisk teologi.

De tre professorerna var alla framstående vetenskapsmän och kunde därför genast höja fakulteten upp på ett plan, där inga misstankar för bristande vetenskaplighet fick näring. De var en prydning för sin fakultet och för Akademien och fullödiga företrädare för sitt lands högsta kulturella skikt. De kunde inte undgå att göra intryck på sin omgivning. Andan i Akademien började få en påtagligt kristlig riktning, skrev professor Alma Söderhjelm, som själv var en obotlig fritänkare men inte desto mindre stod på bästa fot med teologerna. »Jag är övertygad om att teologerna med lätthet hade kunnat omvandla Akademien till en kristlig högskola, om de gjort detta till sitt arbetssyfte eller livsmål», förklarade hon med en glimt i ögonvrån. Om sina elever vid Akademien berättade hon, att de »blevo gripna av den nya, glada kristendomen och i allt större flockar skrevo in sig i den kristliga förening, som hade bildats vid Akademien». Teologiska fakulteten höll ihop »som en mycket släktkär släkt» och studenterna blev ofta bjudna hem till professorerna.

Det var dock inte fråga om någon isolering inom den inre ringen.

Tvärtom var fakultetens professorer angelägna om att knyta förbindelser utåt. De reste villigt omkring som föredragshållare i landet och de höll vetenskapliga kurser för präster. Den första av dessa kurser anordnades redan i maj 1925. Denna fortbildningsverksamhet väckte uppmärksamhet och har blivit en fast institution vid fakulteten. De »ställde sig från första stund intresserat och välvilligt till församlingen och dess arbete», berättar prostinnan Hortense Grönstrand. De höll tal på högtidsdagar och de predikade i kyrkorna. Och församlingsborna kom för att lyssna på dem. De satt sida vid sida med studenterna i föreläsningssalarna och skydde inga mödor för att få höra professorernas utläggningar i predikstolen. När professor Lindblom »predikade i församlingarna på landsbygden kring Åbo, begävo sig samma stadsbor, som det inte skulle ha fallit in att besöka en av våra profana föreläsningar, tidigt på morgonen riggade i helgdagsskrud till de kyrkor, där man fick höra hans vackra, ljusa stämman och ljusa vackra tankar». Så skriver Alma Söderhjem.

Detta var teologiska fakultetens förnäma upptakt och den blev riktgivande för dess fortsatta verksamhet. Fakulteten har med heder burit det ansvar, som donatorerna lade på den. Den har utbildat en lång rad av prästmän för våra svenska församlingar. Den har gjort dem väl skickade att sköta ett ömtåligt och viktigt värv. Fakultetens lärare har emellertid också varit synnerligen aktiva inom landets kyrkliga liv och deras insats där har blivit uppskattad. Vid sidan om alla andra uppgifter har de hållit forskningsivern levande. Där om vittnar bl.a. bidragen till Akademiens Acta-serie. I detta nu arbetar vid fakulteten flere unga forskare, varför det finns gott hopp om återväxten.

Jag tror inte att det längre finns någon som kan förneka, att det arbete, som har utförts vid teologiska fakulteten under de gångna 40 åren, har varit av betydelse — för vetenskapen, för prästernas kunskapsnivå, för den evangeliska förkunnelsens effektivitet, för församlingarna i hela det svenska stiftet och, icke minst, för Akademien. Om Åbo Akademi, som vi hoppas, verkligen har blivit en högskola för hela det svenska Finland, så har den teologiska fakulteten en stor andel i framgången.

Inställningen till teologien som vetenskap är i dag en annan än för 40 år sedan. Då kunde man föreställa sig, att det innebar en befrielse och lättnad att avsvärja sig all religion. Nu har man insett, att det inte går att utrota det religiösa behovet. Teologien har därför värdefulla bidrag att ge alla de vetenskaper, som strävar till fördjupad människokunskap. Utan dess syn på människan blir bilden av homo sapiens fattigare. I det samarbete mellan vetenskaperna, som blir allt nödvändigare, ju längre specialiseringen drivs, behövs också de teologiska disciplinerna. Exegetiken bör gå hand i hand med filologien, kyrkohistorien med de andra historiska vetenskaperna och den systematiska teologien med filo-

sofien. Den praktiska teologien kan byta erfarenheter med pedagogiken och kyrkorätten med juridiken. Där vetenskapsmän möts kring gemensamma eller besläktade problem, är metoderna i grunden likartade.

På Akademiens vägnar ber jag att få lyckönska den teologiska fakulteten till alla de värdefulla resultat, som har nåtts under de 40 arbets-åren. Jag önskar fakulteten fortsatt framgång med de arbetsuppgifter som förestår. Vi erinrar oss med tacksamhet den generösa gåva, som gjorde det möjligt att grunda fakulteten, och tänker med vördnad på de män, som utförde pionjärbetet.

Efter föredraget framträdde åter professor *Nyman*, nu i egenskap av teologiska fakultetens promotor, och verkställde med följande ord fakultetens beslut att i anslutning till 40-årsminnets firande tilldela några personer värdighet av teologie hedersdoktor.

»Teologiska fakulteten har beslutat att i samband med högtidlighållandet av denna minnesdag tilldela fyra högt förtjänta personer teologie doktorsgrad honoris causa. Till fakultetens stora glädje har samtliga dessa personer kunnat hörsamma kallelsen att i dag personligen mottaga insignierna på den förlänade värdigheten, doktorshatten och doktorsdiplomet. Såsom innehavare av promotorsvärdigheten inom teologiska fakulteten kommer jag nu att överrätta dessa tecken till de nya hedersdoktorerna i åldersordning.

Professor emeritus Johannes Sundwall

Med förordnande av Åbo Akademiens konsistorium öppnade Ni det sammanträde i dag för 40 år sedan, varigenom teologiska fakulteten inledde sin verksamhet. Ni satt som ledamot av fakulteten under mer än ett decennium och har tillhört dess lärarkår under större delen av dess historia. Genom att förläna Eder sin högsta vetenskapliga utmärkelse vill fakulteten ge uttryck åt sin tacksamma uppskattning. Den är stolt över att samtidigt få hylla Eder lysande vetenskapliga gärning, som även har tillfört den nytestamentliga exegetiken internationellt kända alster.

Jag ber Eder tråda fram och mottaga doktorshatten jämte det diplom, som betygar Eder värdighet som »Theologiae doctor honoris causa ob egregia in ordinem theologorum merita».

Professor Herbert Olsson

Från Eder hand har utgått stora verk, vilka hör till de betydelsefulla alster av internationell och ekumenisk räckvidd som svensk teologi un-

De nya teologie hedersdoktorerna: från vänster räknat professor Ernst Kinder, magister artium Finn Videro, professor Herbert Olsson och professor Johannes Sundwall. Längst till höger fakultetens promotor, professor Helge Nyman.

der de senaste decennierna har frambragt. Edra arbeten räknas i dag till de grundläggande när det gäller förståelsen av reformationens religiösa och etiska tänkande. Eder undervisning har inspirerat en rad nya forskare, även i vårt land, till att fortsätta på de vägar Ni har visat. Ur Eder gärning har också framsprungit en märklig inspiration till det arbete med de sociala problemen, som i lika hög grad kännetecknar det teologiska som det ansvarsmedvetna kyrkliga livet i Sverige och Finland.

Jag ber Eder mottaga tecknen på Eder värdighet som »Theologiae doctor honoris causa ob egregia in theologiam merita».

Magister artium Finn Videro

Ni företräder en verksamhet som icke blott står den teologiska vetenskapen nära, utan till en sida faller inom dess rämärken, nämligen den kyrkomusikaliska. Kyrkomusiken är till sitt egentliga väsen ett gudstjänstelement, och dess utforskande får ej vara teologien främmande. Ni är erkänd som en av vår tids största utövare av klassisk kyrkomusik. Eder eminenta musikutövning bygger emellertid på djupgående kännedom om denna musiks art och historia. Från Edert musikaliska skapande, Eder lärargärning och Edra kunskaper har inspiration till konstnärlig och vetenskaplig verksamhet nått vårt land och även detta lärosäte. Teologiska fakulteten vill med den nu förlänade utmärkelsen särskilt låta det vetenskapliga värdet av Eder gärning få sin tillbörliga betoning.

Jag ber att få överlämna insignierna på Eder värdighet som »Theologiae doctor honoris causa ob egregia in ecclesiae musicam merita».

Professor Dr. Ernst Kinder

Als Forscher und als Leiter theologischer Arbeit haben Sie, Herr Professor, innerhalb des Luthertums eine zentrale Stellung erworben sowie der ökumenischen Zusammenarbeit bedeutende Dienste geleistet. Sie gehören zu denjenigen Theologen im Mutterland der Reformation, die die intimsten Verbindungen mit Finnland pflegen, sowohl was dessen Theologie wie Kirche betrifft. Mit ganz besonderem Wohlwollen sind Sie gerade der theologischen Fakultät der Åbo Akademi geneigt gewesen. Dank Ihren erfolgreichen Bemühungen ist es gelungen, die Kenntnisse und den Gesichtskreis mehrerer unserer Studenten durch Studien an der Universität Münster zu erweitern. Durch die wohlverdiente Auszeichnung, die unsre Fakultät Ihnen als Erstem ausserhalb der nordischen Länder zuzuteilen den Beschluss gefasst hat, möchte sie nicht zuletzt ihre Zusammengehörigkeit mit der Welt der kontinentalen Theologie unterstreichen.

Ich bitte Sie vorzutreten und die bei uns üblichen Insignien Ihrer neuen Würde als Theologiae doctor honoris causa aus meiner Hand entgegenzunehmen, einer Würde, die Ihnen »ob amicitiam theologorum ordini praestitam» zuerkannt wurde.»

Festakten avslutades med orgelkonsert nr 4 i F-dur av *G. F. Händel*, utförd av diplomorganisten *Gunvor Helander* och Åbo

stadsorkester med magister *Gräsbeck* som dirigent. Under den avslutande allegro-satsen uttågade akademistaten.

Från Solennitetssalen förflyttade sig en talrik skara för att delta i en festmåltid i Åbo slotts bankettvåning. Vid måltiden framförde en lång rad talare varma lyckönskningar till den jubilerande fakulteten.

ÅBO TIDNINGS OCH TRYCKERI AKTIEBOLAG
ÅBO 1965

